

Miljösamverkan
Sverige

Havs
och Vatten
myndigheten

Länsstyrelserna

Ekonomiska säkerheter

Presentation vid webinarium
den 15 januari 2019

Miljösamverkan
Sverige

Projektgrupp

- Jennie Folkunger, Länsstyrelsen Skåne
- Ingrid Lidgard, Naturvårdsverket, t. o. m. februari 2018
- Anna-Lena Olsson, Länsstyrelsen Halland
- Ylva Ågren, Länsstyrelsen Västerbotten
- Ingela Höök, Miljösamverkan Sverige

Miljösamverkan
Sverige

Syfte med webinariet

- De som jobbar med ekonomiska säkerheter ska få en **redogörelse om det material som projektgruppen arbetat fram och kunna ställa frågor.**

Miljösamverkan
Sverige

Spelregler

- Ha normalt mikrofonen avstängd och starta vid behov
- Ha inte kameran på (inspelningen blir alltför stor då)
- Om du skulle "kastas ut" från webinariet – gå in igen på samma länk
- Webinariet spelas in och läggs ut på Miljösamverkan Sveriges webbplats

<http://www.miljosamverkansverige.se/Sv/projekt-och-rapporter-/miljofarlig-verksamhet/Pages/ekonomiska-sakerheter.aspx>

Miljösamverkan
Sverige

Upplägg av webinariet

- Övergripande om projektet och det handläggarsöd som projektgruppen arbetat fram
- Handläggarsödet gås igenom
- Frågepass läggs in med jämna mellanrum

Miljösamverkan
Sverige

Upplägg av projektet

Startade hösten 2017

1. Enkät till länsstyrelserna
2. Genomföra fördjupade intervjuer med länsstyrelser som har erfarenhet av att ta en ekonomisk säkerhet i anspråk
3. Hämta in kunskap från den referensgrupp som skapats för projektet och senare även låta referensgruppen lämna synpunkter på ett utkast till handläggarstöd
4. Arbeta fram ett handläggarstöd

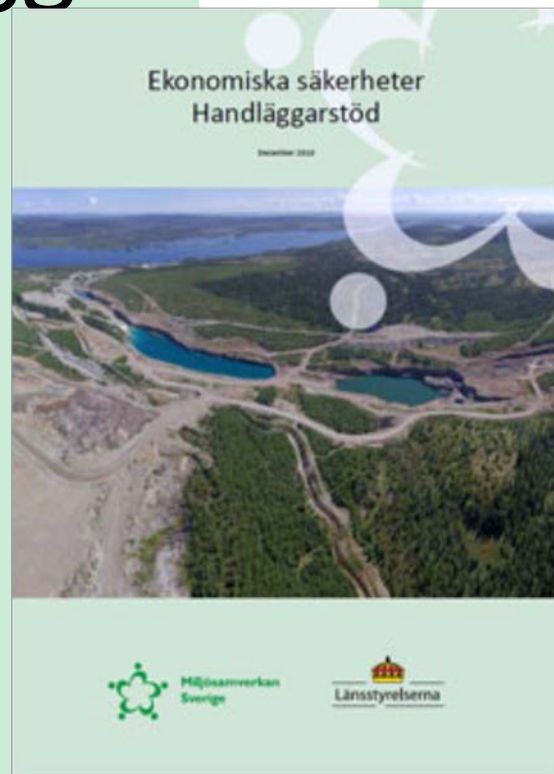

Miljösamverkan
Sverige

Handlägggarstödet

Hämtas på Miljösamverkan Sveriges
webbplats

<http://www.miljosamverkansverige.se/Sv/projekt-och-rapporter-/miljofarlig-verksamhet/Pages/ekonomiska-sakerheter.aspx>

Miljösamverkan
Sverige

Handläggarstödet - innehåll

- Vilka branscher och verksamheter?
- Utformning
- Storlek
- Hantering vid länsstyrelsen
- Ianspråktagande
 - Exempel på ianspråktagande
- Ekonomisk säkerhet för befintliga föreningar
 - Exempel på ekonomisk säkerhet för befintliga föreningar
- Ordlista, referenser och länkar, rättsfallslista

Miljösamverkan
Sverige

Frågor

Miljösamverkan
Sverige

Vilka branscher och verksamheter?

- Portalparagrafen 16 kap 3 § miljöbalken
- Utpekade verksamheter som ska/kan åläggas att ställa säkerhet
- Övrigt stöd för ekonomisk säkerhet

Miljösamverkan
Sverige

Vilka branscher och verksamheter?

Verksamheter som ska ställa ekonomisk säkerhet

Täkter

Avfalldeponering

Gruvor

Miljösamverkan
Sverige

Vilka branscher och verksamheter?

Övrigt stöd för ekonomisk säkerhet:
Vindkraft, lagring av avfall och kemikalier, förorenade områden

Miljösamverkan
Sverige

Utformning

- Säkerhet ska godtas om **betryggande för sitt ändamål**.
- Ingen begränsning vad gäller acceptabla former.
- Prövning i varje enskilt fall
- Olika former ger olika bra skydd och kostar olika mycket
- Praxis för utformning – se MÖD och HD
- **Bankgaranti** – bank garanterar fullgörandet av förpliktelse mot borgenär.
 - Långa tidsperioder -> dyrt
 - VU måste ställa säkerhet mot banken -> begränsar kreditutrymmet.

Miljösamverkan
Sverige

Utformning

- **Spärrat konto** – pantförskrivande av belopp på bankkonto.
 - Ex. Banktillgodohavande eller värdepapperskonto.
- **Moderbolagsborgen** - borgensåtagande för dotterbolags förpliktelser.
 - Fördelaktigt – behöver inte överlämna pant.
 - Förutsätter kontroll av moderbolagets ekonomiska stabilitet.
- **Kommunal borgen** – Kommuns garanti för kommunalt bolags förpliktelser.
 - Marknadsmässig borgensavgift – annars otillåtet statsstöd.
- **Försäkringslösningar** - Försäkringsbolag garanterar f-tagares fullgörande.
 - Kan undvika att belasta försäkringstagarens kreditutrymme.

Miljösamverkan
Sverige

Frågor

Miljösamverkan
Sverige

Storlek

Generellt

- Högsta Domstolen NJA 2011 s 296
- MÖD 2016-05-25 mål nr M 9916-15
- Exempel på uppräknig av den ekonomiska säkerheten

Branschvis

- Rättsfall
- Vägledning
- Beräkning av säkerhet

Miljösamverkan
Sverige

Storlek

Vindkraft

- Rättsfall, exempel
 - MÖD 2016-12-14 mål M 1344-16
700 000 kr per verk med metalltorn på land eller
1 miljon kr per verk med hybridtorn av betong.
 - MÖD 2015-12-08 mål nr M 6960-14
1,5 miljoner kr per verk till havs.
- Energimyndighetens rapport *Vägledning om nedmontering av vindkraftverk på land och till havs ET 2016:11*

Miljösamverkan
Sverige

Storlek

Täkter

- Rättsfall, exempel
 - MÖD 2012-04-03 mål nr M 6204-11
- Miljösamverkan Sveriges rapport *Efterbehandling av täkter – en förtäkt vägledning 2006-11-30*
- Beräkning av säkerhet

Miljösamverkan
Sverige

Länsstyrelserna

Efterbehandling av täkter

En för-
täkt vägledning

2006-11-30

Miljösamverkan
Sverige

Storlek

Gruvor

- Ingen fast beräkningsmall, utgår ofta från sökandens egna beräkningar
 - EU:s tekniska riktlinjer
 - Strategi för hantering av gruvavfall (delrapport) – kostnader för genomförda åtgärder
 - Statens gruvliga risker - kostnader för genomförda åtgärder
- Utredning Statens gruvliga risker pekar både på behov av bättre redovisning av moräntillgång och bättre osäkerhetsanalys
- Kostnadsposter som också ska ingå:
 - Detaljprojektering, kontroll, uppföljande åtgärder, merkostnader för oplanerad stängning

Miljösamverkan
Sverige

Storlek

Deponier

- Även kommuner behöver ställa en säkerhet, omfattas inte av undantaget
- Ingen fast beräkningsmall, utgår ofta från sökandens egna beräkningar
- Några län använder rapporten Ekonomisk säkerhet vid deponering för att bedöma beräkningarna
- Kostnadsposter: sluttäckning, lakvattenhantering, kontroll och kompletterande skyddsåtgärder

Miljösamverkan
Sverige

Storlek

Övrigt

- Exempel på beräkningsgrund:
 - transport och behandling hos godkänd mottagare för avfallslager
 - Sanering och efterbehandling av förorenat område

Miljösamverkan
Sverige

Frågor

Miljösamverkan
Sverige

Hantering vid länsstyrelsen

- Diarieföring och förvaring
- Beslutsfas
- Bevakning
- Återlämnande

Miljösamverkan
Sverige

Hantering vid länsstyrelsen

Diarieföring och förvaring

- Diarieföring hos MPD-län
- Förvaring
- Beslut som gäller säkerhet för verksamhet i annat län
- Hantering hos det län som inte är MPD-län
- Hantering av säkerhet som godkänns av Mark- och miljödomstolen

Miljösamverkan
Sverige

Hantering vid länsstyrelsen

Beslutsfas

- Godkännande av säkerhet
- Kontroll av säkerheten
- Exempel på beslut om godkännande
- Expediering av beslut

Miljösamverkan
Sverige

Hantering vid länsstyrelsen

Bevakning

- Bevakning av ekonomiska säkerheter
- Checklista för bevakning
- Ny verksamhetsutövare
- Preskriptionsavbrott
- Ex. på skrivelse om preskriptionsavbrott
- Ansökan enligt 24 kap. 5 § MB om säkerheten inte är betryggande

Miljösamverkan
Sverige

Hantering vid länsstyrelsen

Återlämnande

- Säkerheten återlämnas då den ersätts av en ny godkänd säkerhet
- Säkerheten återlämnas om den är felaktig och ej kan godkännas
- Säkerheten återlämnas då åtgärder kopplade till säkerheten är genomförda
- Exempel på skrivelser

Miljösamverkan
Sverige

Frågor

Miljösamverkan
Sverige

Ianspråktagande

- Rätten inträder så snart VU inte uppfyllt sina skyldigheter.
- Förutsättningar för ianspråktagande – i garantin.
- Normalfallet:
 - Panthavaren skriftligen så begär
 - Panthavaren företar lagakraftvunnen dom eller beslut
- Efter utbetalning inträder upphandlingsfasen.
 - Upphandlingslagarna

Miljösamverkan
Sverige

lanspråktagande

- Snårigt – hjälp finns att få
 - Jurister på rättsenheterna
 - Ekonomer
 - Konkurrensverket – frågor kring upphandling
 - Kronofogden – Konkursrelaterade frågor.
 - Konkurstillsynsteam finns i Malmö, Jönköping, Göteborg, Sundbyberg, Umeå och Sundsvall

Miljösamverkan
Sverige

Exempel på ianspråktagande

Tack för mycket värdefulla exempel från verkligheten!

Miljösamverkan
Sverige

Exempel på ianspråktagande

- Järnmalmshölen i Uppsala län
- Flera täktärenden i Västerbottens län
- Problem med att få en bank att betala ut säkerheten
- Blockstenstakt i Västra Götalands län
- Bergtakt i Dalarnas län
- Reflektioner från Länsstyrelsen

Miljösamverkan
Sverige

Exempel på ianspråktagande

- Nystartade gruvor i Västerbotten och Norrbotten
- Reflektioner från Länsstyrelserna
 - Säkerheten var beräknad utifrån att avfallet (gråberget) inte skulle läcka så mycket metaller från vatten som det sedan gjorde. Kostnader för vattenrening måste ingå
 - Bra att ha med kunnig jurist från Länsstyrelsen och från Tillsynsmyndigheten för konkurser vid Kronofogdemyndigheten
 - Efterbehandlingsplanen måste vara tillräckligt bra för att kunna upphandla
 - Syftet får avgöra vad pengarna kan användas till
 - Situationen vid verksamheten är ofta värre än förväntat eftersom ett bolag på obestånd kan börja tumma på reglerna i tillståndet

Miljösamverkan
Sverige

Ekonomisk säkerhet för befintliga föroreningar vid omprövning

- Finns exempel på föroreningar
MÖD mål nr M 7429-13

Oljedepåer

Sågverk med känt efterbehandlingsbehov

Skjutfält

Miljösamverkan
Sverige

Frågor

Miljösamverkan
Sverige

Tack för visat intresse!

